

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1904.

XXXIII. évfolyam. 18. szám.

Előfizetési árak:
Égész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12
Negyedévre ——— 6
Egy óra ——— 2
— Egyes szám ára 8 fill.

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Szombat, január 23.

Választók kötelessége és hatalma.

Budapest, január 22.

● Miután a pártok közt az 1899. évben létesült elégtelen megállapodásból, mikor is a házszabályok reformjáról volt szó, igazi orvoslás nem jött létre; miután a pártközi békét elég naív módon öröknek tartották és miután egyes, a Ház méltóságát sértő képviselők esetleg szükségessé váló megrendszabályozására büntető sankciót nem teremtettek: a mentelmi bizottság kénytelen volt Lengyel Zoltán képviselő kizárásától eltekinteni és a nevezett képviselő jegyzőkönyvi megrovásával s e megrovásnak választókerületében leendő közéletével megelégedni.

E megrovás fontossága tulterjed a parlamenten; a parlamentarizmus gyökereire fordul az, melyekből a parlamentarizmusnak a taplálékot és a gyógyulást kell nyernie: magukhoz a választókhoz fordul az. Mert ezt jelenti a megrovásnak az illető képviselő választókerületében való közéletéte.

Ennek persze nem szabad a választókra nevezve csak hohai pikáns ujságnak lenni; a választóknak nem szabad, ha hazafias érzésük elég eleven, az egyszerű tudomásul vétellel beérniök, hanem a saját maguktartásával sankcionálniök kell a mentelmi bizottság eljárását. A választóknak gyűlést kellene tartaniök és képviselőjüknek, ki annyira megsértette mandátuma méltóságát, ki oly kevésbé képes felfogni, hogy a parlamentben választóinak érdekeit, mindenekelőtt azonban a nemzeti gondolat méltóságát kell képviselni; helytelenítésüket kellene kifejezniök magatartásáért; emlékeztetniök kellene őt, hogy nem mutatta magát bizalmukra méltónak.

Csak a választók köréből, csak magából a nemzetből fakadhat a parlamenti helyzet gyógyulása, csak így lesz a gyógyulás gyors és alapos. Már tudjuk, melyek a személyek, melyek a szándékok, melyek az obstrukció mögött állanak: Magyarország nemzeti életét nemzeti izgatás által akarják meghamisítani. Ez ellen minden jó magyarnak kötelessége teljes hatalommal védekezni és a választóknak elég hatalmuk van hozzá.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 116. szám) minden nap reggel 1,30 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/4-től 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déiben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

A vármegyei közegészségügyi bizottság ülése. Torontálvármegye közegészségügyi bizottsága január 25-én délelőtt 11 órakor a vármegyház alispáni kistermében ülést tart, melynek tárgya: Kövári Csuka József valkányi gyógy-szerésznek főkögyöszertar engedélyezése iránt való kérénye.

A szabad liceumból. A nagybecskereki szabad liceum holnap, vasárnap d. u. 6 órakor tartja második előadását a „Munkásképző- és társas-egylet” melencei-utcai helyiségében. Előadó Török Ferenc polgári iskolai tanár, aki „Társadalmunk képe” címmel tart előadást.

A türelő-egyesület közgyűlése. Ismeretes, hogy a nagybecskereki türelő-egyesület e hó 30-án tartja meg rendes évi közgyűlést, amelyen igen fontos ügyek kerülnek tárgyalás alá s éppen ezért nagyon kívánatos volna, ha az egyesület tagjai minél nagyobb számban vennének részt a közgyűlésen.

A kishid. Hosszu várakozás után végre kilátás van rá, hogy a kishid néhány hét alatt teljesen kész lesz s átadhatják a forgalomnak.

Az osztrák-magyar államvasutak resicai vasgyára ugyanis közölte dr. Perisics Zoltán polgármesterrel, hogy a hishid vasszerkezete ugyszólván már teljesen elkészült s hogy még e hó 26-án a miniszter kiküldöttje Resicára fog érkezni, hogy a vasszerkezetet átvegye. A vasszerkezetet az átvétel után rögtön Nagybecskerekre szállítják s ha az időjárás nem teszi lehetetlenné a hidnak fával való burkolását, ugy a kishid február hó második felében teljesen elkészül, ugy, hogy még a jövő hóban átadhatják majd a forgalomnak.

Az ifjusági egyesület köréből. A nagybecskereki ifjusági egyesületnek holnap, vasárnap délután 3 órakor Kolb Lajos áll. polgári iskolai tanár „A csillagászati földrajz köréből” fog előadást tartani. Az egylet rendes tagjait ez uton meghívja az igazgató.

A zeneegyesület táncestélye. A nagybecskereki zenekedvelők egyesülete ma este tartja táncestélyét, amelyet kedélyes multság és mókázás előz meg. A táncestély a kaszinó termeiben lesz.

A gazdakör baja. A németvárosi gazdakör ma küldötte szét az e hó 28-án rendezendő táncestélyere szóló meghívókat. A táncestélyt az Ellmer-féle vendéglőben fogják megtartani esti 8 órai kezdettel. Belépő-díj személyenkint 1 korona.

Kutatisított szocialista izgató. Pancsováról írják lapunknak: Zsivánovits Gábor 25 éves szabó-segéd, a Budapesten megjelenő „Népszava” című szocialista lap állítólagos segéd-szerkesztője, e napokban városunkba érkezett, hogy itt propagandát csináljon a szocialista tanoknak. A rendőrség azonban észet vette a dolgonak és Zsivánovitsot épp mikor az a kávéházban „feketét” szüresölgette, látogatásra invitálta a kapitánysághoz. Ott jegyzőkönyvet vettek fel vele és minthogy kihallgatása folyamán kisű, hogy már két év óta egyedüli foglalkozását a szocialista tanok mellett való izgatás képezi, mindenkorra kiutasították Pancsova város területéről. Hasonlóképpen kiltította a szolgabírósg is a pancsovai járás területéről, kivéve születési helyet, Dolovát.

A „TORONTÁL” tárcája.

Tompa Mihály három kiadatlan költeménye.

Közi: Ruttkay Gyula.
— A „Torontál” eredeti tárcája. —
II.

A II. és III. alatt közölt költeményt Jászai József tamási-i (Sopronmegye) tanító ur sziveségéből birom. Jászai József barátom, kedvelt tragikánknak, Jászai Marinak testvéröccsese s e két utóbbi költeményt egy szomorú aktus idejében kaptam, Jászai Mari edesatyjának, Jászai (alias: Szent Józsefnek) temetése idejében. S miután Tompa költeményehez szorosán nem tartozik, csak annyit jegyzek meg, hogy ráam nevezve feledhetlen e temetés pillanata, hol Jászai Mariból szent fájdalom alkalmával is kiltört a mindenkit lebilincselő művészet.

E költemények sok másoláson mehettek keresztül s így telve vannak hibákkal. A vers mérete sem mindenütt tökéletes, mi arra mutat, hogy e költemények az első felhevülés pillanatában készültek és csiszolásukra nem maradt idő, talán azért, mert Tompát Kufsteinba vitték vagy talán már előbb eldobozták tőle, vagy talán a censura törölte. Mindezek pusztán gyanítások. E két költemény eredetéről azonban sikerült annyit megtudnom, hogy azok valamelyik miniszterium régi irattárából másoltattak le. Lehet, hogy a régi helytartótanács átvett aiktából maradtak. Mind a két költeményt némileg kijavítva s megjegyzéssel kísérve im, szintén átadom:

Indulatroham.

Hoi vagy te most, kit Isten név alatt
Itt a nyomorral küzdő nép imád?
Nem hallod az elfojtott fájdalom
Sohajban feléd küldött panaszát?
Nem hallgatod meg a népmilliók
Ajkin titokban elhaló panaszt,

Hogy annyi arcon forró könyv rezeg,
Eznek kedvéért békén tűröd azt?

Istenségdről megfeledekezél;
A bosszúállás nincsen hatalmadban!)
Hogy pokolra vesd a vérszopót,
Ki népet gyilkol szörnyű jogtalan.

Midőn az embert te megteremted,¹⁾
Az volt-e céled, hogy boldog legyen?
E boldogságnak látsz-e most nyomát,
Csak egy nyomát látsz-e az emberen?

Az állatok felett urrá tetted őt,²⁾
Kimondad neki, hogy legyen szabad
S amit kimondál neki ekkor,
Örökre elfelejtéd e szavát.

Az állat miként érez, ugy tehet³⁾
S megtudja védelmezni önmagát.
A gerle bug . . . pacsirta énekei,
A mint érez, ugy zengi el dalit.⁴⁾

De nézd az ember, itt áll szóltanul,
Mint néma, mint egy kődarab;
S bár kebleben rájng az érzelem
Nem szólhat, ah, mert lelke, teste rab.

Nem szólhat ő, mert a ki ugy beszél,
Mint a miként érezni megtanult,

1) A szökő (jambus) vers gyalró, mi rögtönzésre vall. R.

2) A jambus gyöngye. R.

3) Talán ugy volna jó: És urrá tetted őt az állatok felett. R.

4) Szökő verslábbhoz eső (trocheus) csuszott be, mi fűlértő. R.

5) Hogy Tompáé ezen költemény, innen is látszik; mert „Pusztán a település” költeményében is a honfájadalomnak azon körülményért, hogy szive szerint nem beszélhetett a magyar ember, sőt, ha 4-6-öt együtt láttak, pangánattal

„A sebzett vad a renetegben
Kinjának hangot ad;
S magát az eltiprott magyarnak
Kisírni sem szabad!” R.

Nevedbe, Isten! vére bárd alatt
A végtelenség mely sírjába hullt.

Honba! e nép szolgál, hajdosó,
Keblebe zár but és keservet,
S akkor sir, a midőn nem látja más;
És ezt, te Isten! békén tűrheted? . . .

Vagy, oh, tán a fajó szivdobbanás
És sohaj tenéked kedves zene,
Gyönyörködöt s ezért elvégezed,
Hogy szent füledben örökké⁶⁾ zengene.

A jogtalan kiltottt honfivért,
Mely bosszút kérve hozzád felkiált,
Kedvtelne nézed hullámzásiban;
Vagy ezzel fested trónod bíborát? . . .

Mosolygva nézed, mit tesz zsarnokod,
Oh, mert nevedben tesz, mit csak tehet.
Hogy is büntetned őt, a zsarnokot . . .
Hiven viselven földön képedet.

De mit? Isten?! Hozzád beszélek én?
Kit nekem csak a képzelet teremt . . .
A képzelet miként felépíti,
Lerontja büszke trónod odafent.

És itt alatt, képed ki viseli:⁷⁾
A millióknak felkent gyilkosát,
Majd megfeszíti a nép egykoron
S önön fejére tesz majd koronát.

Tompának „Olesóság” című költeménye át van hatva a hazafias fájdalomtól, azért, mert a magyarok közt sok kegyhahászót, rendjelvadászt talált, s a nemzet ügyét már-már elveszettnek hitte ő is. Még gyerek voltam ezen és hasonló költemények kézzől-kézre adása idejében; de mint kis gyermek, meg tudtam figyelni az öregek lehangoltságát, felő suttozását s olykor omló köny-

6) Vers kedvéért talán jobb: — folyton. R.
7) Az eredetit a vers kedvéért megváltoztattam, mert hibásan így szól: „És itt alatt, ki képedet hiven viseli”. R.

z e t.

Teher.	
fill.	
31	55
19	—
00	—
04	71
30	92
97	36
89	75
73	29

Nyereség.	
fill.	
36	09
05	40
1	49

szof,
6.
(92-a-1.1

— **Furcsa boszu.** Furcsa boszút állott a minap egy cseléd, azért gazdája elbocsátotta. Temes-Rékás község határában ugyanis tegnap egy hintót találtak a szalmakazlak közé elrejtve és a hintó mellett két ló feküdt megöve. A titokzatos ügyben beható nyomozást indítottak, melynek során kiderítették, hogy a hintó és a lovak Vértés Lajos gavosdiái földbirtokos tulajdonát képezik. Kiderítette tovább, hogy Vértés Lajos a múlt héten felmondott az egyik cseléd-jének, Rácz Lajosnak, aki ezért akként állt boszút, hogy éjjel elhajtattott a hintón Gavosdiáról. Mikor Rékás község határába ért, a hintóval a szalmakazlak közé ment és lebunkozta a lovakat. Az egyik lovat le is nyúzta, hogy értékesítse a bőrét; de ugylátszik meggondolta a dolgot és ott hagyva a bőrt, bejött Temesvarra, honnan vasuton ment haza Gavosdián lakó szüleihez. A boszuálló cselédet letartóztatták.

— **Mikor a korcsmárosné mulat.** Nem mindennapi históriát írnak Temesvárról. Az eset az egyik gyárvárosi korcsmában történt, melynek tulajdonosa jelenleg egy Cselkő Margit nevű hölgy, aki ha jövedve kerekedik, versenyt iszik vendégeivel. Ha pedig már többet ivott a kelleténél, akkor valóságos furiává lesz. Az éjjel a snajdij korcsmárosné Bibácsi Ferenc 29 éves napszámossal mulatott. Szólt a harmonika és patakent fejt a bor addig, míg nem az asszony lerészegedett. Csak aztán következett az igazi hadd-el hadd. Az asszony verekedni kezdett és egy vasbotot a szerencsétlen Bibácsi balkarját a szó teljes értelmében összeroncalt. Még ezután is csak nagynehezen tudták a dühöngő asszonyt megfékezni. A sebesülteket a mentők a közkórházba szállították, hol ma a karját amputálni kellett. Cselkő Margit ellen megindították a büntető eljárást.

— **Eltoloncolt csavargók.** A rendőrség tegnap ismét két a közbiztonságra veszélyes embert toloncolt el Nagybecskerekéről és pedig Wilnis Jakab németcarnyai csavargót és Kittelberger Borbála franzföldi illetőségű csavargónót, akit lopással is gyanúsítanak.

— **Vásárok.** Esztergom város polgármesterének értesítése szerint a legközelebbi esztergomi országos vásár március hó 14., 15. és 16-án lesz, a melyre mindenféle állat szabadon felhajtható.

Szentese a legközelebbi országos vásárt e hó 30., 31. és február 1-én tartják meg. A vásáron részt venni szándékozó iparosok és kereskedők figyelmeztetnek, hogy árúikat csak iparigazolványuk előmutatásával állíthatják ki.

— **Farsang.** Az idei farsangot az eddigi bejelentések szerint a következő mulatságok töltik ki:

- Január 23: A zenekedvelők estélye.
- Január 28: A „Bauernverein“ bálja.
- Január 30: Iparosok bálja.
- Február 1: Önkéntes tűzoltók bálja.
- Február 6: Veteran mulatság.
- Február 13: Az ifjúsági egyesület estélye.
- Február 16: Beszede.

nyeit. Természetes, hogy az okot nem értettem. S csak a mely fájdalom lehetett oka, hogy „Indulat-roham“ költeményében Tompa pap létére még az Isten létét is megtamadt. De az alább közölt költeményben már magába tér s az ember ügyefogyottságát ostromozza. E költemény némi kiegészítéssel következőleg hangzik:

Az Isteni felelet.

Ki az, ki ott alatt, a föld golyóbisán
Velem vakmerő nyelven perbe száll?
Ki minden inség s nyomor kutféjének
Hazug ajkival engem kiabál?

Ki vádol engem, hogy a népeket
Zsarnokok ellen nem óltalmazom
S egynek kedvéért a milliókat
Büntetlenül elnyomatni hagyom?

Ki fest engem, mint vérszopók barátját,
Mint nyögés s sóhajban gyönyörködőt,⁹⁾
Mert a¹⁰⁾ úgrisnek körmei közül
Mikor tehetném, meg nem mentém őt.

Hah! az ember az, ő, az én legdicsőbb¹⁰⁾
Teremtényem a föld golyóbisán,
Ő emelte fel szavát ellenem,
Mert nem segíték nyomoru sorsán.¹¹⁾

Ő zugolódik, miért hogy teremtő
Célonról könnyen megfélekedzem
És őt szabaddá, urra, boldogá,
Mikor tehetném, miért nem teszem?

És még kész engem megtagadni,¹²⁾
Kész engem képzelt lénynek tartani
S fenyegetőzik, hogy majd trónusom
Ő ott alatt, le fogja rontani.

⁹⁾ Eredetileg, bár hibásabban: „Mint sóhajokon s nyögéseken gyönyörködőt.“ R.

¹⁰⁾ E szótág kimaradása valószínűleg a tollba mondas után való másolás hibája. R.

¹¹⁾ Fél láb hiányzik. R.

¹²⁾ Trocheusok miatt szintén fűlért. R.

¹³⁾ Hibásak a versszakok. Sok a spondeus. R.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbban a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Penov Ferenc, rk. bognár segéd és Kruska Anna rk. — Meinartz Mátyás, rk. napszámos és Ginter Franziska rk. — Horvát János, rk. földmives és Nagy Klára rk. — Tirmánov Mátyás, rk. földmives és Molnár Emma rk. — Paucs István, gk. földmives és Raskov Deszanka gk. — Kartyi Mihály, rk. sörraktári ispán és Bonyhádi Jozefin rk.

Születések: Erdelján Ferenc, rk. fogasztási adófelügyelő, fia. — Kacsarov Szvetozár, gk. szűcs, leánya. — Pivarszki Theofon, gk. napszámos, leánya. — Schubert Janos, rk. géplakatos, leánya. — Sztójancsev Dóme, gk. napszámos, 2 fiu. (iker.) — Freund Janos, izr. szabó, leánya. — Ginter Henrik, rk. köműves, 2 leány. (iker.) — Petkanity Dusán, gk. papucsos, fia. — Graner Szilárd, gk. földmives, fia. — Loch János, rk. köműves, leánya. — Stein József, rk. cipész, leánya. — Stréf József, rk. cserapes, fia. — Koszó Antal, rk. földmives, leánya. — Baucs Elek, gk. napszámos, leánya. — Sztaniszlavjev Bódog, gk. napszámos, leánya. — Vig Mária, rk. cseléd, fia. — Pörge Julianna, rk. cseléd, fia. — Czutor István, rk. zenész, fia. — Freund Nándor, izr. szabó, leánya. — Borbély János, rk. földmives, leánya. — Hiller László, izr. földbirtokos, leánya. — Kormányos Illés, rk. földmives, leánya. — Özv. Hajnal Mihályné, szül. Pesti Eszter, ev. ref. leánya.

Halálozások: Ikity Jógorka, gk. 6 napos, életgyenge. — Sztaniszlavjev Lyubica, gk. 3 éves, agykéreg. — Szovin Lyubinka, gk. 2 hónapos, béhurut. — Dimitrievics Vojin, gk. 3 éves, hörgöhurut. — Kovács Istvánné, szül. Kermezsina Antónia, rk. 55 éves, idült béhurut. — Moldován Vazul, gk. 28 éves földmives, lőtt seb a felső végtagon. — Szauer Erzsébet, rk. 25 éves napszámos, hashártyaob. — Özv. Gyurin Döméné, szül. Djina Mártha, gk. 63 éves, idült béhurut. — Kurucski Radivoj, gk. 11 hónapos, tüdőlob. — Stein Mártha, rk. egy fél napos, életgyenge. — Sztójancsev Mark, gk. 3 napos, életgyenge. — Kality Dóme, gk. 12 hónapos, béhurut. — Straub Péter, rk. 2 éves, croup. — Bild József, rk. 68 éves kereskedő, agykór. — Boross István, rk. 39 éves napszámos, tüdővész. — Teknyós István, rk. 60 éves napszámos, billentyűk elégtelensége. — Pavlov Danica, gk. 22 éves, tüdővész.

A „Vallalkozók Lapja“ és annak német kiadása a „Der Bauunternehmer und Lieferant“ című. Budapestten Komor Marcell építész. Lakatos Lajos és Sós Izor szerkesztése alatt megjelenő szaklapok 1904. évi január elsejével a XXV. évfolyamra nyitnak előfizetést, melyre azzal hívjuk fel a vállalkozók, mérnökök, építésszek, építőmesterek, rajzoló, szállítók, gyárosok, nagyiparosok, munkavezetők, szakmányosok és bérlők figyelmét, hogy e lapokban jeles szakcikkeken kívül közölve lévén az országban felmerülő összes építkezésekre, szállításokra, bérletekre és adás vételre vonatkozó árlejtések

és árverések; a vasutépítési, vízszabályozási, valamint minden más téren előforduló vállalati hírek; a mérnöki és általában a technikai szakba vágó mindennemű tervpályázatok, — mindazok, kik a vállalkozás terén óhajtanak működni, e lapokban hasznos utmutatót találnak, valamint azok is, kik a jelzett szakokban állást vagy foglalkozást keresnek. — Előfizetési ár akár a magyar, akár a német kiadásra: egy évre 8 frt, fél évre 4 frt, negyed évre 2 frt. — Előfizetni lehet minden postahivatalnál, valamint nevezett lapok kiadóhivatalában Budapesten, IV. kerület, Ső-utca 2. szám alatt.

Színház és Irodalom.

* **Balláké Lugoson.** Lugosról írják: Több mint egy hete, hogy Balla Kálmán, a „délvidéki színi kerület“ új igazgatója, bevonult tarsulatával díszes új színházunkba s e rövid idő alatt is meggyőzte közönségünket arról, hogy kitűnően szervezett és fegyverezett tarsulata és előadásainak művészi színvonala jóval felülmúlja az eddig nálunk járt vidéki tarsulatokat. Balla nemcsak mint igazgató, de mint rendező s bonviván is egy csapásra meghódította közönségünket. „Doktor ur“, „Éjjeli menedékhely“, „Cassanova“, „X. asszony“ és „Flin“ összevágó előadásban s pazar kiállításban kerültek színpadra. Kiváló erősségei Balla tarsulatának: Lévy Margit, Lányi Edüh, Peterdy Etus, Tarján Irma és Kantay Teréz, a kitűnő komika; N. Bodroghy Lina, Geröfy Ilka, Peterdy Sandor, Virágh Ferenc, Tihanyi Mialós, Czaky Vilmos, Aidory László, Viola József és Vitez József. A héten lesz a bemutatója „A vándorlegény“ nek a címszerepben Virágh Ferencel.

* **A „Történelmi könyvtár“** legutolsó (92.) füzetében Király Pál írja le „Dacia történetét“. A számos képpel díszített füzet a legerdekesebb olvasmányok egyike. Ott kezdi a mai Erdély viszontagságait, ahol ez a terület számot tevő tényezőként illeszkedik be a világhistóriába: — Dacia meghódításánál a rómaiak által. Mert a mai Erdély voltaképpen csak akkor kezd szerepelni, a midőn a császársággá alakult római köztársaság, nem annyira hódítás vagyból, mint inkább a birodalmi határok biztonságára érdekében, Daciára is rátette a kezét, s feverte a harcok dákokat. A Deczebel király tragédiája új korszak kezdete volt Dacia történetében; a római kultúra meghonosodott a mai Erdély zordon bérei közt, és Király Pál érdekes adatokkal bizonyítja, mennyire el is terjedt és meggyökeresedett ez a nyugati műveltség Daciában. A sok római lelet, a nagy városok romjai, a rómaiak által művelt aranybányák, a katonai telepek és utak maradványai, s. b., mind azt bizonyítják, hogy valamikor, másfélezer, sőt több esztendővel ezelőtt, élénk társadalmi életet, virágzó kereskedelmet és ipart teremtettek a rómaiak Daciában. Ezt az életet írja le és magyarázza igen sok képpel a tudós szerző, — oly színesen és annyi érdekes vonással, hogy nem is történelemnek, hanem

Jöjj vakmerő hát és pörölj velem!¹³⁾
S ha van, mutasd meg igazságodat;
Felelj meg rá, mit tőled kérdezek,¹⁴⁾
S ha nem, ismerd meg balgaságodat.

Nem adtam-e én minden főbe észt,
Erényt a szívbe nem plántáltam-e? . . .
Nem két kart nyert-e tőlem az ember
S erőt azokba nem én adtam-e?

Több észt adtam-e a zsarnokoknak,
Mint a mennyivel milliók birnak?
S karjaikba több erő van-e,
Mint azokban, kik alattok sirnak?¹⁵⁾

Vajjon mostohán bocsátottam-e ki
Kezemből a népet a mely sir?
Nem több észt, erőt adtam-e közöttök,
Mint a mennyit minden zsarnok bir.¹⁶⁾

Hol van hát az ok, hogy egy vérszopó
Mégis olyan könnyen tipor népeket,
Hogy esik, hogy egy szivtelen zsarnok
Jogot, nyomort és nyögést kinevet?

Ember! egyedül benned van az ok;
Mert rut-önöz vagy és erkölctelen —
Néműj meg (ei?), ó nép, mert, ha jó volnál,
Nyögni és sirni nem volnál kénytelen.

Ha nem óhajtanál rangot, színeket;
Ha a Mammón nem volna Istened;
Ha nem akarnál magasra mászni,
Ha nem gyűlölnéd saját népedet.

Ha a szabadság égi angyalát
Hazád s nemzeted szivből szeretnéd.
És az érzéki gyönyör csábjait,
Mint férfiakhoz illik, megvetnéd.¹⁷⁾

¹³⁾ Eredetileg: Jöjj hát vakmerő s pörölj velem. R.

¹⁴⁾ Nagyon döcögő. R.

¹⁵⁾ A versszak szintén rögönzésről és arról tanusradt. R.

¹⁶⁾ Ugyanazon megjegyzés.

¹⁷⁾ E közmondatszerű verssorok szintén döcögők. R.

Akkor te: egy sziv, egy test sokat tehetnél,
Akkor te lennél egy nagy orias,
Buzogányod minden zsarnokot lezuzna
S nem hallatnék e földön elnyomás.

Akkor te boldog s szabad nép lennél,
Megtudnád, hogy én jó és bölcs vagyok
És abba, mi téged boldogá tehet,
Semmi kívánni valót nem hagyok.

De te erényt és hazát megtagadsz,
Lelkiismeret nevétség neked
És érte, csak jól megfizessenek,
Te kész vagy elárulni Istened.

Te csuszol-maszol, mint a hitvány eb,
A kényasztalról lehullott morzsáért,
Te kész vagy meggyilkolni véredet!¹⁸⁾
Egy hivatal, egy cudar rendjelért.

De nem haragszom én mindörökké,
Szeretlek én téged tévedt fiamat;
Csak jobbulj mar meg egyszer s észre térj,
Reád fordítom még irgalmamat.

Csak tárd fel mélyen szived ajtaját,
És abba tüstént belé költözöm . . .
Erény, ész s erő velem lesznek,
Te léssz templomom, legfőbb örömöm.

És orcám elől minden zsarnokot,
Mint Dagonybálvány, porba hullanak!¹⁹⁾
S a szabaddá tett boldog népek
Nevemnek örökké halát mondanak.

¹⁸⁾ Ismét Tompa kifejezése: a Golyóban a többi közt: Testvér testvért, apát fiu elad. . . Mégis: ne szóljon erről ajakad, Ne, hogy ki távol sir e nemzetem, Megutálni is kénytelen legyen“. R.

¹⁹⁾ Dagon, a fliszteusok nemzeti istene; a babilóniaknál Dagon vagy Dakon. R.

Aláírva: Tompa Mihály.

toll,
lászó

Po
készü

I
geti,h
fele j
közös
sem

delega
járt

Szede
véte

tájbán
öket s

a Tisz
(Élénk

Po
tük N

Bu

eredeti
a királ

A felsé
idő ala

nagy
ebéd les

A

Bud
eredeti

a valósz
városba

Bud

eredeti
beszéli

lat letár
ház alk

kérne, u
tások m

Bud
ered. táv
a választ

szórakoztató, kellemes olvasmányok végük. A „Történelmi könyvtár“-t a Franklin-társulat adja ki; egy-egy szám ára 80 fillér.

* **Olcso könyvtár.** A Gyulai Pál szerkesztésében megjelenő Olcso könyvtár két legutolsó füzetét külön figyelmet érdemel. Az elsőben (1308/9. szám) Deák Ferenc élet- és jellemrajzát kapjuk, még pedig nem kisebb ember tollából, mint Pulszky Ferenc. Sokan és sokat írtak már Deákról, de olyan közvetlenül és szellemesen még senki sem írt Pulszky Ferencről. Ez a kis könyv hemzseg az intimitásoktól, az ötletektől, s egy-egy mondata, amelylyel a haza bölcsét jellemzi, valósággal a reveláció erejével hat. Az egy Könyi Manót kivéve, aki mindig intimsa volt Deáknak, talán senki se ösmerte őt jobban Pulszky Ferencnél: s épen mivel oly nagyon ösmerte, el is tudta kérni mind-ama jellemvonásokat, melyek a kiváló státusférfi egyéniségét alkották. S ha még hozzáteszszük, a mit mindenki tud, hogy a Pulszky-nál ötletesebb, színpokázóbb szellemű írói talentum ritkán akad, bizonyára megértjük azt is, mért oly becses, érdekes és élvezetes ez az olvasmány. A második füzet (1310—1313. szám) Shakespeare leghíresebb és legkedveltebb tragédiáját, a „Romeo és Juliá“-t adja. Szász Károly jeles fordításában. Ez a fordítás, mely már évtizedek óta egyik legvonzóbb műsordaraja a Nemzeti színháznak, nem szorul külön méltatásra és dicséretre; de mégis kötelességünk hangsúlyozni, hogy a magyar fordítás nem hullatta el az eredetnek gyöngyeit és minden tekintetben méltó tolmácsolása a brit szellemi örökbecsű alkotásnak. Az „Olcso Könyvtár“-t a Franklin-társulat adja ki, s egy-egy száma ára 20 fillér.

megvalósításával kapcsolatban lesz a parlament reformja is, amely összhangzatban lenne az új választói törvényvel.

A beteg cárné.

Budapest, január 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról jelentik, az influenzában megbetegedett orosz cárné állapota a tegnapi nap folyamán súlyosbodott, úgy, hogy a leggondosabb orvosi kezelésre van szüksége.

Oroszország és Japán.

Budapest, január 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Legújabb londoni jelentések szerint kilátás van arra, hogy Oroszország és Japán között sikerülni fog a békés megegyezés.

A barcelonai matrózsztrájk.

Budapest január 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A barcelonai nagy matrózsztrájk még mindig tart és élénk aggodalomra ad okot. A sztrájk következtében harminc hajó nem indulhat el és kénytelen a kikötőben vesztegelni, a mi a kereskedőkre is nagy kárt jelent.

Budapesti gabonatorzsok.

Budapest, 1904. január 23
A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z s	MÉR	50 kilogr. ára		50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig	kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki	uj	76	7.70	7.85	8.00
Pestvidéki	uj	76	7.60	7.75	7.90
Bánsági	uj	76	7.60	7.75	7.90
Bácskai	uj	76	7.70	7.85	8.00
R o z s		uj elsőrendű		másodrendű	
Á r p s		
Z a b		
T e n g e r i		

Határidő-üzlet.

Budapest, január 23. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai fözség az árak nagyrészt változatlanok. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:
Buza (áprilisra 1904.) 7.84—
Tengeri (májusra 1904.) 5.27—
Zab (áprilisra) 5.49—
Rozs (áprilisra) 6.60—

Közgazdaság.

Közgyűlések.

- Január 24. A „Torontálvármegyei központi hitelszövetkezet, mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja“ közgyűlése.
- Január 24. A „Töröbcsé-aracsi segély- és hitelszövetkezet“ közgyűlése.
- Január 24. Az „Első torontál-szécsányi takarékpénztár, mint részvénytársaság“ közgyűlése.
- Január 30. A „Nagybecskereki takaré- és előleg-egylet mint részvénytársaság“ közgyűlése.
- Január 31. Az „Antalfalvai járási takarékpénztár részvénytársaság“ közgyűlése.
- Január 31. A „Tor-Ozori (Uzdini) Első Takarékpénztár részvénytársaság“ közgyűlése.
- Január 31. A „Magyar-íttebeli közs. hitelszövetkezet“ közgyűlése.
- Február 1. A „Torókanizsai központi takarékpénztár mint részvénytársaság“ közgyűlése.
- Február 2. A „Zichyfalvi takaré- és hitelegylet mint részvénytársaság“ közgyűlése.
- Február 2. A „Nagybecskereki Népbank részvénytársulat“ közgyűlése.
- Február 3. A „Torontálmegyei takaré- és hitelbank“ közgyűlése.
- Február 4. A „Közgazdasági Bank mint részvénytársaság“ közgyűlése.
- Február 4. A „Nagybecskereki takarékpénztár“ közgyűlése.
- Február 4. A „Perlaszi új takarékszövetkezet“ közgyűlése.
- Február 7. A „Párdányi takarékpénztár mint részvénytársaság“ közgyűlése.
- Február 7. A „Nagyszentmiklósi népbank mint részvénytársaság“ közgyűlése.
- Február 16. A „Módsi takarékpénztár“ közgyűlése.

A Horgony Pain-Expeller (Richters Linimentum Capsici comp.) igazi népszerű házi-szerré lett, mely számos családban már több mint 34 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuszál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő, sőt járványkór-nál, minő: a kolera és hányó hasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő házi-

szert jó eredménnyel használtatott az influenza ellen is és 80 fillér, 1 kor. 40 fillér és 2 korona árban a legtöbb gyógyszerárban kapható, de bevasárlás alkalmával mindig határozottan: „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller“ vagy „Richter-féle Horgony-Liniment“-et tessék kérni és a „Horgony“ védjegyre figyelni kell.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1903. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra
Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délután 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagyikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
Zombolyáról, Verseczről, Alibanarról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 6 óra 23 p.; este 6 óra 53 p.

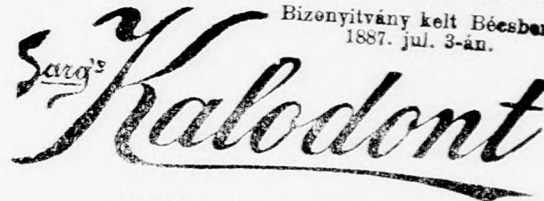
Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
Pancsovara: délután 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 45 p.
Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibanarra: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 11 óra 28 p.

Nyiltér.*

Igen alkalmas utazásoknál.
Rövid használat után nélkülözhetetlen.
Égésügyi hatóságok által megvizsgálva.

nélkülözhetetlen fogtisztító-szer.

A fogak tisztántartásához csupán szájrizek nem elégségesek. A foghúson mindig újulag keletkező artalmas anyagok eltávolítása csakis mechanikus tisztítással kapcsolatban oly frissítően és antiszeptikusan ható fogtisztító-szerrel sikerülhet, minőnek a „Kathodent“ már az összes kulturált államokban a legsikeresebb használatra bizonyult.

(91—21,1)

Kérjen mindenki

saját érdekében

Valódi Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé

csak oly csomagokban, a melyek a Kneipp páter védjegyet és a Kathreiner nevet viselik, és kerülje gondosan a silány utánzatok elfogadását.

04-B/c

(235—19,1)

* Az e sorok alatt közöltékert nem vállal felelősséget a szerk.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése január 23-án.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, január 23.

A képviselőház ma délelőtt ülést tartott, a melyen folytatták az ujoncmegajánlásról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

A mai ülést ugyszólván egészen Polónyi Géza töltötte ki, ki napok óta készül a felszólalásra.

Polónyi beszédében hosszasan fejtegeti, hogy nincs közös hadsereg s a Derschattaféle javaslat abszurdum. A felségjog sem közös s ahhoz nincs köze sem Pitreichnak sem Goluchowszkyknak, sem az osztrák delegációnak. Támadta Rakovszkyt mult-jaért és jelen inkonsequenciájáért, majd Szederkényiek zajos közbeszólásai mellett védte pártja álláspontját. Polónyi 2 óra tájban fejezte be beszédjét azzal, hogy őket semmire fogja eltántorítani attól, hogy a Tiszával kötött paktumot megtartsák. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Polónyinak számosan gratuláltak, köztük Nyiry honvédelmi miniszter is.

Beszéde után szünet következett.

A király Budapesten.

Budapest, január 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből megerősítik, hogy a király február elején Budapestre érkezik. A felség két hetet tölt Budapesten, amely idő alatt a budai királyi palotában két nagy udvari ünnepély és több udvari ebéd lesz.

A miniszterelnök bécsi útja.

Budapest, január 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az a hír, hogy a miniszterelnök ma Bécsbe utazna, nem felel meg a valóságnak. A miniszterelnök ma a fővárosban maradt.

A politikai helyzet.

Budapest, január 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Politikai körökben azt beszélik, hogy az ujoncmegajánlási javaslat letárgyalása után a kormány a képviselőház alkotmányos feloszlására indemnitást kérne, úgy, hogy márciusban az új választások megejthetők lennének.

Parlamentí reform.

Budapest, január 23. (A „Torontál“ ered. táv.) Politikai körökben hire jár, hogy a választói jog reformálására célzó törvény

...ályozási, vaia-
állalati hírek;
szakba vágó
ndazok, kik a
i, e lapokban
t azok is, kik
kozást keres-
gyar, akár a
félévre 4 frt,
lehet minden
lapok kiadó-
t, Sót-utca 2.

...om.

...írják: Több
n, a „délvidéki
társulatával
alatt is meg-
tünően szer-
előadásainak
ja az eddig
alla nemcsak
bonvivant is
ginket. „Dok-
ssanova“, „X.
ssban s pazar
rösségei Balla
Eduh. Peterdy
érez. a kiténő
Ilka. Peterdy
Miklós, Czákó
Vitez József.
ndorlegény“-
bel.

...egutolsó (92.)
történeté“-t.
legérdekesebb
mai Erdély
számot tevő
stóriába: —
...tal. Mert a
kezd szere-
ult római köz-
ból, mint in-
za érdekében,
te a harcias
ja új korszak
római kultura
n bércet közt,
bizonyítgatja.
kereszt ez a
k római lelet,
iaktól müvelt
utak marad-
hogy valami-
dével ezelőtt,
eskedelmét és
ában. Ezt az
sok képpel a
annyi érdekes
mnek, hanem

...at tehetnéi,

...zuzna
...nás.

...nnél.
...gyagok
...et,
...k.

...sz.

...y eb,
...rt.
...etis)

...ré,
...szre térj,

...jat,

...ömöm.

...nak)
...k.

...an a többi közt:

...n,
...R.
...e; a babilóniak-

...mpa Mihály.

A Torontálmegyei takaré- és

Vagyon.
Mérleg-

Pénzkészlet	—	—	—	—	—	—	—	—	60326	96
Giro-számlán és országos intézeteknél	—	—	—	—	—	—	—	—	11080	56
Értékpapírok árkelet szerint	—	—	—	—	—	—	—	—	97254	—
Értékpapírok függő kamatai	—	—	—	—	—	—	—	—	556	48
Előlegek értékpapírokra	—	—	—	—	—	—	—	—	9606	—
Szelvények stb.	—	—	—	—	—	—	—	—	388	29
Fedezett folyószámlai követelések	—	—	—	—	—	—	—	—	97545	96
Jelzálogkölsönök közönségesek	—	—	—	—	—	—	—	—	60238	—
Jelzálogkölsönök évjáradékosak	—	—	—	—	—	—	—	—	96600	—
Ingatlanok	—	—	—	—	—	—	—	—	18400	—
Intézeti széképület és bérház	—	—	—	—	—	—	—	—	201853	18
3060 drb. leszámított váltó	—	—	—	—	—	—	—	—	3675685	51
Leltár, butorok, világítási berendezés	—	—	—	—	—	—	—	—	12317	75
Előre fizetett visszleszámitolási kamat 1904-re	—	—	—	—	—	—	—	—	2439	20
Az intézeti ösztöndíjalapítvány papirjai	—	—	—	—	—	—	—	—	6072	48
Az igazgatósági és választmányi tagok letétei	—	—	—	—	—	—	—	—	41000	—
A hivatalnokok biztosítékai	—	—	—	—	—	—	—	—	10600	—
Órzási letétek és óvadékok	—	—	—	—	—	—	—	—	83364	65
									4485329	02

Bevételei.
Üzleteredmény-

Át hozat a múlt évről (adómentes)	—	—	—	—	—	—	—	—	1711	38
Tényleg befolyt kamatok és jutalékok	—	—	—	—	—	—	—	—	242222	29
Idegen pénzüintézeteknél elhelyezett tőkék kamatai (70% adómentes)	—	—	—	—	—	—	—	—	702	—
Saját ingatlanaink jövedelme (adómentes)	—	—	—	—	—	—	—	—	4129	91
Értékpapírok kamatai (adómentes)	—	—	—	—	—	—	—	—	3729	55
Korábban leírt követelésekből befolyt	—	—	—	—	—	—	—	—	5414	95
									257910	08

A könyvvivőesség:
Steinitzer Géza s. k., vezérigazgató.
**Az igaz-
Engel Sámuel s. k.**

Ezen zármérleg- és üzleteredmény-számla a „Torontálmegyei takaré- és hitelbank“ üzleti könyveivel összehasonlítván vezetetteknek és jeien zármérleggel és üzleteredmény-számlával mindenben megegyezőnek találtattak.
Kelt Nagybecskereken, 1904. évi január 18-án.

**A felügyelő-
Grünbaum Arnold s. k.**
Grandjean Ede s. k., elnök.
Tisztelt közgyűlés!

Mi alulírottak, mint a Torontálmegyei takaré- és hitelbank felügyelő-bizottsága tisztelettel jelentjük, hogy a lefolyt könyveit és iratait és mindenkor a legnagyobb rendet konstatálhattuk.
Az igazgatóság által elénkbeterjesztett mérleget behatóan megvizsgálván, azt tételenként összehasonlítottuk az beállított összes értékeket pedig tényleg meglévőnek találtuk, miért is teljes megnyugvással helyesnek nyilváníttuk az 1903. Az igazgatóságnak a tiszta nyereség hovatartása iránti javaslatát magunkévá téve, kérjük, hogy ugy az igazgató-
Kelt Nagybecskereken, 1904. január hó 18-án.

Kiváló

Grandjean Ede s. k. elnök.
**A felügyelő-
Grünbaum Arnold s. k. biz. tag.**

hitelbank 1903. évi zárószámadatai.

számla.

Teher.

Saját tőkéink:*)				
Alaptőke, 2000 drb egyenként 200 koronával befizetett részvény	—	—	K. 400000.—	
Rendes tartalékalap	—	—	" 200000.—	
Különleges tartalék-alap	—	—	" 182145.73	
Árfolyamkülönbözeti tartalék-alap	—	—	" 14874.49	797020 22
Takarékbetétek	—	—		
Folyószámlai betétek	—	—	K. 2163583.28	
Fel nem vett osztalékok	—	—	" 274233.81	2437817 09
Intézeti ösztöndíj-alapítvány	—	—		1596 —
579 drb visszelszámított váltó	—	—		8000 —
Az 1904. évre bejárt kamat	—	—		857681 17
Az 1904. évre bejárt ingatlan jövedelem	—	—		49292 03
Adótartalék	—	—		840 03
Jelenléti jegyek és tiszteletdíjak	—	—		6451 66
Letétek	—	—		3388 —
Óvadékok	—	—		124364 65
Hitelezők átmenetileg	—	—		10600 —
Nyeremény előírás az előző évről	—	—		118484 21
Folyó évi tiszta nyereség	—	—	K. 1711.38	
			" 68082.58	69793 96
				4485329 02

*) A különleges tartalékalap ezidei ellátásával 810.636 korona 74 fillérre emelkednek.

számla.

Kiadás.

Betéti kamatok	—	—	—	—	93287 21
Betéti kamatadó	—	—	—	—	9466 03
Egyéb adók	—	—	—	—	17569 56
A felügyelő-bizottság és az ügyész állandó díjazása	—	—	—	—	2600 —
Jelenléti jegyek	—	—	—	—	1788 —
Hivatalnoki fizetések	—	—	—	—	15880 —
Kegydíjak	—	—	—	—	1100 —
Lakásbérek	—	—	—	—	4566 66
Nyugdíjjárulékok	—	—	—	—	650 —
Az üzlet vitelére fordított költségek (posta, távirta, telefon, irodaszerek, üzleti könyvek, nyomtatványok, utiköltség, fűtés, világítás, átköltözködés az új helyiségbe stb.)	—	—	—	—	4311 41
Egyéb költség (hírlapok, könyvtár, bélyegilletékek)	—	—	—	—	228 15
Adakozás jótékony- és közczélokra az év folyamán alatt	—	—	—	—	489 —
Idegen tőkék után fizetett kamat	—	—	—	—	32712 10
Veszteség leírás	—	—	—	—	3468 —
Nyereményelőírás a múlt évről	—	—	—	—	
Folyó évi nyereség	—	—	—	K. 1711.38	
				" 68082.58	69793 96
					257910 08

Herzl Sándor s. k.
cégvezető.

g a t ó s á g:

Menczer Lipót s. k.

Dr. Mihálovits Ödön s. k.

Weisz Izidor s. k.

és a pénztár ennek megfelelőleg megvizsgáltván, az utóbbi rendben levőnek, a könyvek pedig helyesen és a törvény szerint

b i z o t t s á g:

Dr. Hollaender László s. k.

Mayer Rezső s. k.

évben is figyelemmel kísértük az igazgatóság működését és az év folyamán gyakrabban megvizsgáltuk az intézet pénztárait, üzleti fő- és segéd-könyvekkel és részletes kimutatásokkal, melyeket mindenben tüzetesen megegyezőnek, a vagyonrovatba üzletéről szóló zárószámolásokat és az azokban kitüntetett tiszta nyereséget. ságnak, mint a magunk részére is a szokásos felmentvényt megszavazni méltóztassék.

tisztelettel

b i z o t t s á g:

Dr. Hollaender László s. k. biz. tag.

Mayer Rezső s. k. biz. tag.

Hirdetmény.

A torontálmezei közigazgatási bizottság az 1904. évi január hó 11-én kelt 7932/903. kb. számú rendeletével a csávosi Temeshid helyreállítását 7524 kor. 90 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munka kivételének biztosítása céljából az 1904. évi február hó 15-ik napjának d. e. II órájára az alulírott hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívtnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 11 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bántpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Nagybecskereken, 1904. január 18-án.

M. kir. államépítészeti hivatal.

A hivatal főnöke:

Faur,

kir. főmérnök.

Arlejtési hirdetmény.

MagyarIttebe község ev. ref. egyháztanácsa a községben építendő új iskola épület költségeire nézve 1904. évi február hó 14-én délelőtt 10 órakor hivatalos helyiségében szóbeli arlejtést tart.

Miről vállalkozni szándékozók azzal értesítetnek, hogy a költségvetés szerinti kiadások 4825 korona 96 fillért tesznek ki. Bántpénz címén ezen összeg 10%-a állapítatik meg.

A tervrajz és költségvetés február 13-án déli 12 óráig bármikor megtekinthetők a gondnoki hivatalban.

MagyarItteben, 1904. január 22-én.

K. Bodnár Imre,
gondnok

(104-3.1)

2/II. 1904. számhoz.

101-3.1

Hirdetmény.

A torontálvármegyei törvényhatósági bizottság a Nagy-Gáj és Nagy-Margitta közt a Rojga-csatornán építendő új hid munkálatait az 1903. évi augusztus hó 31-én kelt 1252 20186. 1903. számú rendelettel 3282 kor. 73 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkák kivételének biztosítása céljából az 1904. évi február hó 16-ik napjának d. e. II órájára az alulírott hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívtnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 11 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bántpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Nagybecskerek, 1904. január hó 18-án.

M. kir. államépítészeti hivatal.

A hivatal főnöke:

Faur,

kir. főmérnök.

Torontálvármegye nagyszentmiklósi járás főszolgabírájától.

260/1904. kig. sz.

103-3.1

Pályázati hirdetmény.

A nagyszentmiklósi járáshoz tartozó obessenyői körorvos állás lemondás folytán megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek.

A kör székhelye: Obessenyő. A körhöz tartozik Bolgártelep és Keglevichháza. A körorvos javadalmazása áll Obessenyő részéről 1000 korona, Keglevichháza részéről 149 kor. 50 fill., Bolgártelep részéről 75 kor. 46 fillér, összesen 1224 kor. 96 fill. készpénz fizetés, 80 fillér nappali, 1 kor 60 fill. éjjeli látogatási díj és 40 fillér halottkémlelési díj.

Műtétek díjazása egyezség tárgya. Obessenyő községe 6000, Bolgártelep 650 és Keglevichháza 1160 lélekkel bir. A megválasztott körorvos köteles a megyei orvosi nyugdíj-egyletbe belépni.

Felhívom mindazokat, kik kérdéses állást elnyerni óhajtnak, hogy az 1883. évi I. t.-c. 9. §-ában körülírt minősítést igazoló kellőleg okmányok kérvényeiket hozzám f. évi február hó 15-ig annál inkább nyújtsák be, mert a későbbben beérkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Nagyszentmiklós, 1904. január 18-án.

H a d f y,
főbíró.

45. végr. szám. 1904.

100-1.1

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a nagybecskereki kir. járásbírósnak 1903. évi V. 1063. sz. végzése folytán Kekszen Henrik butorkereskedő felperes részére Bergenhalm Miksa és Regina alperes ellen 170 kor. tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás folytán alperesektől lefoglalt és 958 koronára becsült ingóságokra a nagybecskereki kir. bíróság 1904. V. 59/3. számú végzésével az árverés elrendeltvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatott követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperesek lakásán leendő megtartása határidőül 1904. évi február hó 1-ső napjának d. u. 3 órája kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtovább ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagybecskereken, 1904. évi január hó 20. napján.

Simonich Zsigmond,
kir. bírósági végrehajtó.

Nagybecskereki Népbank részvénytársulat.

A „Nagybecskereki Népbank részvénytársulat“ t. c. részvényesei az 1904. évi február hó 2-én, kedd, délelőtt 10 órakor az intézet helyiségében tartandó

XVII. rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívtnak.

N a p i r e n d:

1. Ad hoc elnök választása.
2. Két jegyzőkönyvhitelesítő választása.
3. Az 1903. évi mérleg előterjesztése.
4. Az igazgató-ság jelentése.
5. A felügyelő-bizottság jelentése.
6. A felmentvény megadása.
7. A mérleg megállapítása s a tisztánnyeremény feletti határozathozatal.
8. A választmány kiegészítő választása.

Nagybecskerek, 1904. évi január hó 12-én.

Az igazgató-ság.

Zármérlegünk a hivatalos órákban intézetünk helyiségében megtekinthető.

13 §. A közgyűlésen minden egyes részvényesnek, kinek részvénye legalább egy hónappal a közgyűlés összeülése előtt a részvénykönyvben az ő nevére átíratott, van szavazati joga. Minden egyes részvény feljogosítja annak birtokosát egy szavazatra, de 20 szavazatnál többet senki sem egyesíthet magában. Minden szavazatképes részvényes magát más szavazatképes részvényes által helyettesítheti, utóbbi azon a meghatalmazás alapján gyakoroltakkal együtt 20 szavazatnál többet be nem adhat. Nők meghatalmazottak által gyakorolják szavazati jogukat, a gyámság vagy gondnokság alatt állók és jogi személyek törvényes, illetőleg szabályszerű képviselők útján, ha ezen képviselők nem is részvényesek. Az ily képviselő sem gyakorolhat többet 20 szavazatnál.

14 §. Minden részvényes, aki szavazati jogával élni kíván, tartozik legalább 3 nappal a közgyűlés összeülése előtt a saját nevére szóló részvényeket a nem esedékes szelvényekkel együtt a banknak pénztáránál letéteményezni. Erről neki elismervény adatik, amely részére a közgyűlésnél egyidejűleg igazolásul szolgál.

(68-3.1)

Hirdetmény.

Alulírott előjáróság közhírré teszi, hogy Jarkovác község határában egy darab 10-12 éves körüli pej szőrű, közép magassagu, csillagos, orán koronát nagysagu felt és h. j. l. kosoly kanca lö felfogatott.

A tulajdonos f. évi január hó 31-ig alulírt község előjárónál jelentkeznie s tulajdonjogát beigazolhatja.

Ha tulajdonjogát beigazolni képes tulajdonos a fenti határidő alatt nem jelentkezik, az állat, mint gazdatlan jószág, nyilvános árverésen el fog adatni.

Kelt Jarkovácson, 1904. évi január hó 15-én.

Stefánovics Miklós, jegyző. Markovics H. Marko, bíró.

Csakis

ügyes detail

papirkereskedő-segéd

azonnal felvétetik Budapesten

Cím e lap kiadóhivatalában megtudható.

DÉNES B. BUDAPEST, VI., VÁCI-KÖRUT 61.
BRAUNER és KLASEK utóda PLEWA E. mérnök

es. és kir. szab. gép- és motorgyárának magyarországi vezérképviselete és raktára.

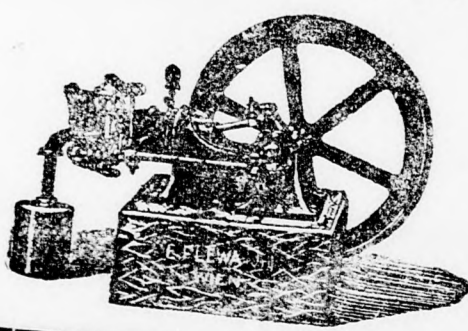
Legújabb rendszerű

BENZIN-, GÁZ-, PETROLIN- és GŐZ-MOTOROK 2-100 HP.

BENZIN- és PETROLIN-LOKOMOBILOK 2 20 HP.

Ugyaneven motorok szivógáz-berendezéssel ellátva az üzemi költséget 1/3-ánál kevesebbet és óránként 2-3 fill.-rel leszállítják. — Olcsó árak és kedvező fizetési feltételek. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

SZOLID VIDÉKI KÉPVISELŐK ALKALMAZTATNAK.

(14-16.2)

1904. január 23

részvénytársulat.

ki Népbank rész-
vényesei az 1904.
dd. délelőtt 10 óra-
ban tartandó

közgyűlésre

vátnak.

d:

számlása.
választása.
előterjesztése.

entése

jelentése.

adására.

lása s a tiszta

thozatal.

szítói választása.

évi január hó

igazgatóság.

atalos órákban

egtekinthető.

nden egyes rész-

alább egy hónap-

a részvénykönyv-

n szavazati jogá-

tja annak birtoka-

szavatnál többet

Minden szavazat-

avazatképes rész-

őbbi azon a meg-

akkal együtt 20

at. Nők meghi-

szavazati jogu-

alatt állók és

leg szabályszerű

viselők nem is

sem gyakorolhat

aki szavazati

bb 3 nappal a

nevére szóló

vényekkel együtt

ezni. Erről neki

a közgyűlésnél

(58-32)

y.

zhírré teszi,

an egy darab

közép ma-

na nagyságu

ő felfogatott.

hó 31-ig alól-

tekezhetik s

i képes tulaj-

jelentkezik,

nyilvános

évi január

os H. Markó,

biró.

S

egéd

pesten

gtudható.

DRUT 61.

országi

Z

HP.

HP.

zem-

őleső

entve.

1904. január 23.

TORONTÁL.

7

A „Nagybecskereki Népbank-részvénytársulat“ Z á r s z á m a d á s a 1903. évre.

Vagyon.

Mérleg-számla 1903. évre.

Teher.

	K.	f.		K.	f.
Pénzkészlet	9789	21	Részvénytőke	200000	—
Girokövetelés az Osztr.-Magyar banknál	13330	96	Tartalékalap	79037.62	—
Követelés más intézeteknél	3339	13	az 5% évi kamat	3951.89	—
Leszámitolt váltók 2601 drb	1387581	81	10% javadalmazása	2074.09	—
Jelzáloghitel-kölcsön	74288	53	Átmeneti kamatok	85063	60
Ingatlanok	55014	22	Betéti kamatadó-tartalék	14454	28
1 Adós	8000	—	Fel nem vett osztalék	1660	93
Értékpapírok	3651	53	Takarékbetétek	729586	59
Ingóságok	1000	—	Visszleszámitolt váltók 568 drb.	496965	04
			Hitelezők	6212	39
			Felügyelő-bizottság tiszteletdíja	900	—
			Igazgatósági jutalék	2074	09
			Nyeremény elővitel 1902. évről	311.25	—
			Tiszta nyeresemény	16592.72	16903 97
	1555995	39		1555995	39

Tartozik.

Nyereség- és veszteség-számla 1903.

Követel.

	K.	f.		K.	f.
Kétes követelések leírása	4378	43	Nyereményelővitel 1902. évről	311	25
Ingóságok leírása	200	—	Befolyt kamatok és jutalékok	125715.31	—
Betéti kamat	32967	44	Levonva 1904. évre befolyt	14454.28	111261 03
Betéti kamat-adó	3296	78	Ingatlanok jövedelme	5912.00	—
Visszleszámitolási kamat	22196	20	Levonva a költségek és adó	2390.06	3521 94
Üzleti adó	8342	06	Részvény átirási díj	20	—
Hivatalnokok fizetése	11019	84			
Kegydíj	1200	—			
Üzleti költség és házbér	3821	43			
Napibiztosok jelenléti jegyei	1788	—			
Felügyelő-bizottság tiszteletdíja	900	—			
Nyereményelővitel 1902. évről	311	25			
A tartaléktőkének 5% évi kamata	3951.89	—			
A tartaléktőkének 10% javadal-	2074.09	—			
mazása	2074.09	—			
Az igazgatóságnak 10% jutaléka	2074.09	—			
Tiszta nyeresemény	16592.72	24692 79			
	115114	22		115114	22

Nagybecskerek, 1903. december hó 31-én.

NAGYBECSKEREKI NÉPBANK-RÉSZVÉNYTÁRSULAT.

Partilla Géza, ügyvivő igazgató.

Csusner Lajos, könyvelő.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Baaden.

Kokits.

Dr. Grandjean.

Annau.

Krsztics.

Megvizsgáltuk, az intézet könyveivel összehasonlítottuk és minden tekintetben helyesnek találtuk.
Nagybecskerek, 1904. évi január hó 13-án.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Konkoly Samu.

Stagelschmidt János, elnök.

Strasser Jakob.

A felügyelő-bizottság jelentése a „Nagybecskereki Népbank-részvénytársulat“-nak XVII. rendes közgyűléséhez

Igen tisztelt közgyűlés!

Alulírottak a kereskedelmi törvény 195. §-a és az intézet alapszabályainak 35. §-ában megállapított kötelességünkhöz hűven az 1903. év folyamán, mint ez év végével a „Nagybecskereki Népbank-részvénytársulat“ ügykezelését és összes üzletágait, valamint annak időleges készpénzkészletét ellenőriztük; a pénztári s egyéb segédkönyveket és a főkönyvet tételről-tételre behatóan felülvizsgáltuk, a jegyzőkönyveket és okmányokat betekintettük s mindenkor mindent a legpéldásabb rendben és helyesnek találtunk.

Az év végével megállapított mérleget, a nyereség- és veszteség-számlát az ezeknek alapjául szolgáló könyvelési adatokkal összehasonlítottuk és konstatálhatjuk, hogy ezek minden tekintetben helyesen állapítottak meg.

Az 1903. évi mérleg- s nyereség- és veszteségszámlából kitűnik, hogy a tartalék-alap javadalmazása s kamatozása és az igazgatóság jutaléka levonása után az 1903. év tiszta nyereséménye 16.592 korona 72 fillér. Ezen nyereséghez azonban még hozzá- számítandó az 1902. évből származó 311 korona 25 fillér nyereséményáthozat, úgy, hogy a tekintetes közgyűlésnek 16.903 korona 97 fillér áll rendelkezésére.

Teljesen csatlakozunk a tekintetes igazgatóság indítványához, mely szerint 16.000 korona fordítassék 8%-os osztalékra, 600 korona bocsáttassék az igazgatóság rendelkezésére jótékonycélokra, a fennmaradó 303 korona 97 fillér pedig könyveltessék el a folyó év javára.

Kérjük, méltóztassanak úgy az igazgatóságnak, mint nekünk a felmentvényt megadni s maradtunk kiváló tisztelettel Nagybecskerek, 1904. évi január hó 13-án

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Konkoly Samu.

Stagelschmidt János, elnök.

Strasser Jakob.

(91-11)

Nagybecskereki takaré- és előleg-

Vagyon.

1903. évi zár-

	korona	fillér	korona	fillér
Pénztári készlet	15600	66		
Giroszámlai követelésünk az osztrák-magyar banknál	49307	85		
Követelésünk fővárosi pénzüzeteknél	6350	34		
Leszámitolt 2789 drb váltó	3037832	59		
Jelzálogkölsönök	191711	34		
Előlegek értékpapírokra	20439	50		
Folyószámlai előlegek alapszabályszerű fedezettel	126509	03		
Intézeti ház	132000	—		
Árverésen vett ingatlanok				
le átvállalt jelzálogteher	kor. 95100—			
Értékpapírok	kor. 24469-25	75		
Idegen értékpapírok	70630	—		
	6910	—		
	40000	—	3697292	06
			3697292	06

Tartozik.

1903. évi nyeresemény-

	korona	fillér	korona	fillér
Kétes leírások	10808	82		
Fizetett üzleti adó, egyéb adók és járuléka	19413	86		
Fizetett betéti kamatadó	10187	41		
Napibiztosok jelenléti jegyei	1788	—		
Hivatalnokok fizetései	17430	—		
Felügyelő-bizottsági és ügyészi állandó tiszteletdíj	2200	—		
Kegydíj	400	—		
Helyiségbér	2000	—		
Üzleti költség	4864	21		
Fizetett és tőkésített betéti kamatok	101874	06		
Ósztöndíjalapítvány-kamat	400	—		
Nyugdíjalap-javadalmazás				
Nyugdíjalap 5% kamatja 1903. évre	kor. 800—			
Fizetett visszszámítolási kamat	kor. 2575—			
Levonva 1904-re fizetett kamat	kor. 26078-67			
Folyó évi tiszta nyeresemény	kor. 239-25	42		
Múlt évi áthozat	kor. 37535-50			
	kor. 1123-58	08	239239	86
			239239	86

Kelt Nagybecskereken.

A „Nagybecskereki takaré- és előlegegylet mint részvény-

Frauz s. k., vezérigazgató.

A z igaz-

Napboltz s. k.

Megvizsgáltatott, az intézet fő és-

Kelt Nagybecskereken.

Dr. Grandjean József s. k., elnök.

A felügyelő-

Keresztes Aladár s. k.

Tiszteit közgyűlés!

Az 1903. üzletévre vonatkozó jelentésünket a következőkben terjesztjük elő:
Intézetünk ügymenetelét a múlt 1903. évben a kereskedelmi törvény értelmében figyelemmel kísértük, az üzlet
kezelést és felvett leltárakat a kereskedelmi törvény és intézetünk alapszabályaival teljesen megegyezőnek és helyesnek találtuk.
Az igazgatóság által előterjesztett és 1903. évi december 31-én lezárt mérleget, valamint a nyereség- és veszteség-
miért is a zármérleg megállapítását és az igazgatóságnak a nyeresemény felosztására vonatkozó indítványának elfogadását ajánljuk.
Együttal kérjük, hogy ugy nekünk, mint az igazgatóságnak a lefolyt üzletévre a felmentvényt megadni sziveskedjék.
Kelt Nagybecskerek, 1904. évi január 13-án.

Dr. Grandjean József s. k., elnök.

A felügyelő-

Keresztes Aladár s. k.

egylet mint részvénytársaság.

mérleg-számla.

Téher.

	korona	fillér	korona	fillér
Részvenytőke	400000	—		
Tartalékalap	200000	—		
Különleges tartalékalap	25000	—		
Hivatalnoki nyugdíjalap	54875	—		
Ösztöndíjalapítvány	8000	—		
Idegen értékpapír-letét	40000	—		
Betétek és főkésített kamatai	2575243	63		
Fel nem vett osztalék	812	—		
Visszeszámitolásban elhelyezett 268 drb váltó	314446	27		
1904-re elszámolt kamatok egyenlege	40256	08		
Folyó évi tiszta nyeresmény				
Mult évi áthozat				
	kor. 37535.50			
	kor. 1123.58			
	38659	08	3697292	06
			3697292	06

és veszteség-számla

Követel

	korona	fillér	korona	fillér
Nyereségáthozat a mult évről				
Váltók utáni kamatok	kor. 243076.38	1123	58	
Levonva 1904-re befolyt	kor. 38422.77	204653	61	
Jelzálogkölcson-kamatok	kor. 14198.07			
Levonva 1904-re befolyt	kor. 1147.07	13051	—	
Előlegek- és folyószámla utáni kamatok és díjak	kor. 5718.83			
Levonva 1904-re befolyt	kor. 75.49	5643	34	
Intézeti házbér	kor. 6665.75			
Levonva 1904-re befolyt	kor. 430.—	6235	75	
Ingatlanok utáni jövedelem	kor. 3944.58			
Levonva 1904-re befolyt	kor. 420.—	3524	58	
Nyereség eladott ingatlanokon		5008	—	
			239239	86
			239239	86

1903. évi december hó 31-én.

társaság" könyvvivősege: **Lissatz Janos s k.**, főkönyvelő.

gatoság:

Mangold s. k.

Haidegger s. k.

mellékkönyveivel megegyezőnek találtatt.

1904. évi január hó 13-án.

bizottság:

Gyárfás Ödön s. k.

Grandjean Ede s. k.

minden ágát ellenőriztünk, az intézet pénztárában rendkívüli vizsgálatokat tartottunk és ugy a könyvelést, valamint a pénztári számla minden tételét pontosan megvizsgáltuk, azt helyesnek és az intézeti fő- és mellékkönyvekkel megegyezőnek találtuk.

bizottság:

Gyárfás Ödön s. k.

Grandjean Ede s. k.

Asztmában,

tüdőhurutban, tüdővérzésben,
tüdőbajban, gyomorhajban

megbetegedettek kerítsenek annyi időt és vizsgálják meg az alábbi gyógyulást bizonyító iratokat. Ez csak elenyésző csekély száma a folyton beérkezőknek. Minden megjegyzés nélkül közöltetnek, mert a tapasztalat azt mutatja, hogy a szenvedő közönség maga tudja legjobban megalkotni a véleményét. A levélkivonatok, csekély stiláris módosításoktól eltekintve, szó szerint vannak közölve, azonban a hálá, valamint az előző eredménytelen kúra fölötti kritika elbagyásával. Az eredeti levelek megtekinthetők és igen óhajtható volna, hogy ezeket minél többen vegyék igénybe. Hatóságok ezt már megtették. Az igazságtól való eltérés, tekintet nélkül, hogy ez a bevezetésre, avagy az azt követő gyógyítás leírására fordul-e elő, nagy büntetést okozna. Hogy a laikusnak módjában legyen, be sem várva a betegség fejlődését, hanem már a legcsekélyebb tünetnél meg idejekorán segítséget találni, itt felsoroljuk a leggyakrabban előforduló tüneteket: köhögés, mely gyakran hanyásra ingerel. — Szaraz köpőt. — Szarus a mellben és a hátban. — Nyomas érzete a vállakban. — Ejjeli izzadás. — Rendetlen szíverés, összekötte nagy félelemérzettel. — Kévs alvás. — Rossz emésztés. — A kúra folytatására a baj pontos leírása szükséges, el kell mondani, mi a foglalkozása és hogy hidegek-e a lábak. — Így czimezzük:

Kur-Institut „Spiro spero“, Dresden-Niederlössnitz, Schulstr. 120a.

25 éves tüdőhurut.

18 éves koromban elvesztettem egészségemet azáltal, hogy kimelegedve ittam egy pohár hideg vizet. Erős köhögés állt be, a járás nehezemre esett, mellszorulás és légzési nehézség folytán. Egy év múlva minden megszűnt, de rövid idő múlva az állapot ismét bekövetkezett, kivált nagy melegben és őszele, és egyáltalán ködös időben. Mindinkább rosszabbodott állapotom, úgy, hogy gyakran azt hittem, hogy megfulladok. Több orvos segítségét vettem igénybe, ezek azonban csak enyhülést tudtak szerezni. A sok erős köhögés és a nehéz lélegzés folytán annyira meggyöngültem, hogy éjjel csak ülő helyzetben bírtam nyugodni. Ezek a rohamok utóbb minden héten ismétlődtek és köhögés, sipolás és krakogás a légsőben, mellfájás, szivdobogás alakjában jelentkeztek, úgy, hogy oldalra nem bírtam feküdni, hanem mindenkor csak ülve kellett maradnom. E rohamok 4-5 napig és éjjelen át tartottak. Csak 2-3 napig bírtam némileg pihenni és azután ismét újra kezdődött. Az orvosok nekem gyakran mondták, hogy szenvedéseim gyógyíthatatlanok, csak enyhülést lehet szerezni. A baj csirája örökre megmarad. Az utóbbi orvos kijelentette, hogy idült tüdőhurutban és légsődaganatban szenvedek. Vegre, a mikor majdnem teljességgel lefogytam, és már az életet is meguntam, az újságokban a Spiro Spero gyógyító-intézet kitűnő gyógyító-eredményeit olvastam. Ez batorított és az intézethez fordultam segítségért. A gyógyítómód használatának kezdetén úgy tűnt föl, mintha állapotom rosszabbodna, de batorítva a már meggyógyult páciensek aítat, folytattam a kúrát és 3 hét múlva legnagyobb örömmre javulást éreztem. Ettől kezdve a gyógyulás gyorsan haladt és nemsokára föl is keltem az ágyból 2 havi kúra után. Istennek hála, újból kezdehetem meg foglalkozásomat és azt ma is folytatom, a nekül, hogy borzasztó betegségemnek valami nyoma maradt volna. Kötelességemnek tartom a jó tanácsért és segítségért hálás köszönetemnek kifejezést adni és szívesen ajánlom minden szenvedőnek, hogy Spiro Spero gyógyintézet becses kúráját folytassa.

Kiváló tisztelettel
Deisl Antal, Steyr (Felső-Ausztria), Duckartstr. 17.

Asthma, légsőhurut.

Örömmel írom meg, legjobb tudomásom szerint betegségem okát és gyógyítását. Minden előzetes érzés nélkül valamelyik reggel a légsőben krakogó és sipoló

A kúra leveleire meg és folytatható a nélkül, hogy az embert a foglalkozásában zavarná. — Magyar levelezés.

érzés állott be. Krakogás által óhajtottam ezt az érzést megszüntetni, de hiába. Együttal hozzájárult a bajhoz légzési nehézség is, mely napról napra fokozódott és már a legkisebb erőlködésnél nagyon izzadtam, minnek nagy hátránya lett. A köhögés oly erős volt, hogy gyakran eszméletlenül a földre terültem. Természetes, hogy ilyen körülmények között tovább dolgozni képtelen voltam. Feküdni sem bírtam már, nappal és éjjel ülve kellett maradnom. Már a legkisebb mozgásnál fokozódott a légzési nehézség és akkor már igazan örültem volna annak, ha a halál megváltott volna szenvedéseimtől. Igazsághoz híve, be kell vallanom, hogy nyomorultan néztem ki. Sokat keresve az újságokban, megtaláltam egy szert, az úgynevezett Asztmaport. Ez legelőször némi segélyt hozott, a gyógyulást persze szó sem volt. Majdnem két esztendőig használtam és vagy 70 markát adtam ki érte. Azután a Spiro Spero gyógyító-intézet gyógyító eljárására figyelmeztettek, elhatároztam, hogy ezzel is teszek kísérletet. Már az első utasítások, melyekben részem lett, batorítottak és ime ez a kúra a legjobbnak bizonyult. Energiásan és szorgalmasan követtem az utasításokat és joggal mondhatom, hogy Isten után önmagunk köszönhetem a boldog napokat, a melyekben ismét részem van. Kúráját ajánlani fogom mindenkinek. Kiváló tisztelettel és halával

Wagner Ferenc Xavér, Haunstetten (Bajorország).
A fenti aláírás hitelességét igazolja:

Haunstetten (Bajorország).

(P. H.) Hüber E., polgármester.

Tüdőhurut.

Két évvel ezelőtt tüdőhurutban betegedtem meg. Egy ideig luztam-halasztottam a dolgot, végül orvosi segélyt vettem igénybe. Különbözőt rendeltek bevenni, sajnos, minden eredménytelenül. Beletörődtem szenvedéseimbe egészen ez évi februárig. Ekkor véletlenül olvastam az újságban a Spiro Spero gyógyintézetéről. Leveleim fordultam oda, s már 3 nap múlva megkaptam a gyógyító eljárásra vonatkozó utasítást. Rögtön meg is kezdtem a kúrát és pár hét múlva javulást tapasztaltam és ma már a Spiro Spero gyógyintézetnek hálás köszönetet mondhatok az igazán figyelmes kezelésért és a teljes gyógyulásért. Ezt az intézetet tényleg minden szenvedőnek ajánlhatom. A kezelés díja amúgy sem sok.

Kratzer Emma szerelő neje, Ingolstadt.
Münzbergstr. 7.

Tüdőbaj, tüdővérzés.

1899-ben tüdőcsúshurutban betegedtem meg erőltetett munkám folytán, a melyből kigyógyultam, már orvosi kezelés alatt állottam. Nem tudva azt, hogy ily betegség állandó kezelést igényel 1902-ben ismét tüdőhurutban betegedtem meg, melyhez vernaanyag járt, mint agyba kerültem. Ismét a munkában való túlerőteltség, rossz levegő stb. okozta azt. Végül tudomásom szerint a Spiro Spero gyógyító-intézetéről, Niederlössnitzben, Dresden mellett. Sikerült a betegséget, az utasítások pontos betartása folytán, teljesen elűzöm és remelem, hogy többé sohasem lesz részem belőle. Ismételtlen tehát hálás köszönetemet.

Buxbaum János, Haselbach, Stockerau m., Alsó-Ausztr.
E kijelentés igazságát elismeri a községi elöljáróság.

Kronberger, községi elöljáró.

Gyomor és bélhurut.

A Spiro Spero gyógyító-intézetnek hálás köszönettel tartozom azért a csodás eredményekért, melyeket az intézet rajtam ért el. 18 esztendőig rossz emésztésben, gyomorgyengeség- és étvágytalanságban szenvedtem. A test mindig föl volt fuva és mindig hajtszere kellett bevennem. Almatlanság hántott, lábaimban oly gyengeséget éreztem, hogy csak nehezesen tudtam mozogni. Gyakran voltak szédüléseim, kezem és lábam gyakran jéghidegek voltak. Betegségem ideje alatt tartózkodnom kellett a főzdek és tesztia élvezetétől, a mi nagyon elkeserített. Sok orvos kezelt, de mindig eredménytelenül. Ekkor egy újsághirdetés figyelmeztetett a Spiro Spero intézetre, ennek a kúráját követtem s gyorsan észleltem a kedvező hatást.

Megfelelő gyógykezelés folytán nemsokára helyreállott az étvágyam, rendszereskedésben lett és jól aultam. Nemsokára jól emésztettem az ételket és 4 hónap múlva teljesen meggyógyultam. Csakis a Spiro Spero gyógyintézetnek köszönhetem, hogy most, 70-ik életévemben, megszabadultam hosszú betegségemtől. A biztos és olcsó kúra folytán ez intézetet mindazoknak melegen ajánlom, kik hasonló bajban szenvednek.

Teljes tisztelettel

Horn Teréz magánzónó, Wien, 16., St. Ildefonsplatz 5.

64-31

MEISZENI
FAJMALACOK
4 hónaposak, eladók.
Bővebb felvilágosításokat ad
Grób Béla
Nagykikinda.

(81-33)

A legtisztább párolatu cognac a magyar-francia cognac-gyáré Világos.

(6-18.2)

Kapható minden nagyobb fúszter- és csemegekereskedésben.

Acetylen-lámpák.
Kocsirud-Spritzbogen-pozna
lámpák
asztal, kert-, udvari-, istálló- és kézi.
Szőlőpille acetylenlámpa.
Automobil- és kerékpár-lámpák.
Éjjeli szántásoknál gézekre kiválóan alkalmasak, mert nappali fényt adnak.
Bardi József Budapest,
— automobil nagykereskedés, —
VI., Gyár-utca 48. szám.
A jegyzék ingyen. (15-5.4)

Oh jaj!
Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuk
Egger mellpasztillái,
az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.
Doboz 1 korona és 2 korona.
Próbadoz 50 fillér.
Fő- és szétküldési raktár:
„NADOR“ gyógyszertár
Budapest, VI. ker., Váci-körút 17. szám.
Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.
Kapható: Nagybesztereken: Basch Ernő, Benkovich Mihály, Jákobi Ármin, Kellner József, Vantoch Zsigmond
gyógyszertárakban. — Bégaszentgyörgyön: Szerdabélyi Károly gyógyszertárában. — Szerb-Módoson: J Grób
Ferenc gyógyszertárában.

(12-15.4)

Olcóság! Leikismeretesség!

Saját érdekében hirdessen kizárólag LEOPOLD GYULA hirdetés irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 54. Szakavatottsági Pontosság!

Császárfürdő

téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kénes hévízi gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdővel, pompás ásványvizusodákkal, kő- és kádfürdővel.

200 kényelmes lakoszobával.

Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

KÖSZVÉNY ES CSÜZ ELLEN LEGSIKERESEBB

REPARATOR

a KRIEGER-féle

1 üveg 2 korona, kis üveg 1 kor.

Főraktár: KORONA - GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.

KIVÁLÓ SZERENŐSE!
• ELŐZÉKENYSÉG!

SZERENŐSE-NAPTÁR
INGYEN ÉS BÉRMENTVE!

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA

BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 60.

100,000 sorsjegye, 55,000 nyer. — Nyermények összege 14.459,000 korona.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete

BUDAPEST, V., GÉZA-UTCZA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztéses záloglevél-kölcsönöket, melyek után

Évek száma	2% levonással
50 évre a tőke ért. 5.50%-ra	50 évre a tőke ért. 5.70%-ra
40 5.50%-ra	40 5.80%-ra
30 5.50%-ra	30 5.90%-ra
20 5.50%-ra	20 6.00%-ra

fizetendő járulékat a törlesztéssel együtt.

Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

KRIEGER-FÉLE
LEGKIVÁLÓBB, LEGTÖRTÉNELMESEBB
ARCISZÍTÓ-ÉS
SZÉPÍTŐ SZEREK!

HÓTEL PARIS SZÁMLODA

Számloda: SIMON PÁL.

BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÚT 25. SZ.

100 szoba 2-20 K-től fejlebb kiszolgálással és villanyvilágítással együtt. Fürdő, elegáns kávéház, áterem és sörözők a házban. Világos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

Vidéknek kedvenc találkozó helye

KLIVÉNYI FERENCZ

vendéglős elsőrangú éttermei

Budapest, VI., Andrassy-út 39.

Külön magyar konyha, valódi tiszta borok és a világhírű „PSCHORRBRÄU” egyedüli kimerése.

Az egyedül létező valódi angol

SZÉPÍTŐSZER

a Balassa-féle valódi angol mely azonnal eltávolít minden szepit, májfoltot, pattanást, mitesszert stb. és az arcnak üdeget, fiataloságot kölcsönöz. Hölgyeknek nélkülözhetetlen!

Egy üveg ára 2—K, hozzá ugorka-szappan 1—K, puder 2—K.

Postai szállítás naponta.

Főszékhely: Balassa Kornél
gyógyszertára: Budapest — Erzsébetfalva

Versenyen kívüli olcsó árak!
Elsőrangú angol és francia női ruha-keleme-különlegességek áruháza

LEON és OLAI

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.

Mintákat az ország minden részébe ingyen és bérmentve küldünk

REMINGTON

LEGKIVÁLÓBB
IRÓGÉP
ÚJ MODELLJE
megjelent!
PROSPEKTUST KÜLD
KÖZÖNSÉGNEK!

BUDAPEST
ANDRÁSSY-ÚT 12.

FEJLEMUHATILAN

Ön nagyon idősnek látszik!
Fesse haját a CZERNY-féle

Tanningene

HAJFESTŐ-SZERREL.

VÉRGYÓGYÍTÁS

A legsikeresebb gyógyszer: asthma, szív-, gyomor-, ideg- és bőrbaj, szélhűdés, elmezavar stb. ellen.

Megalapítója és egyedüli képviselője:

Dr KOVÁCS J. fővárosi orvos.
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRÚT 18. SZ. I. EM.

OSERS és BAUER

MOTORGYÁR

BUDAPEST V., Lipót-körút 7.
Benzin- és petrolin-motorok

BÉCS
Dresdnerstrasse 70—85.
Benzin- és petrolin-lokomobilok

Szivógáz-motorok 2—3 fillér üzemköltséggel.

Rizemnyi berendezések működtetésben. — Előrendelő gyártmány. — Kiváló árú készletek.

FELTUNÓ UJDONSÁG.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY

5—x.7

Festői szép

az olyan arc, mely finom, fehér és szeplőnélküli és minden bőrtisztálanságtól ment. Hogy ezt elérhesük, mosakodjunk naponként

Bergmann-féle liliumtejszappannal

(Védjegy: Két bányász.)
Bergmann és Társától, Drezda és Tetschen a/E
Kapható darabja 80 filléért
Basch Ernő gyógyszerésznél, Nagybecskerek

3—2.2

A Richter-féle Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszser, amely már több mint 34 év óta megbízható bedörzsölési alkalmaztatik kőszvényél, csúznál és meghúlésknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapest.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

(7—25.5)

FONTOS GYOMORBAJOSOKNAK!

Étvágyhiányt, gyomorfájdalmakat, émelygést, gyomorgyengeséget, emésztési zavarokat, főfájást stb. megszüntet azonnal a világhírű valódi

BRÁDY-féle (11/a—5.2)

Máriacelli gyomorcseppek.

Sok ezer köszönő és elismerő nyilatkozat! Kis üveg használati utasítással 80 fill., nagy üveg 1-40 korona.

Gyógyszertárakban kapható.

Főraktár: BRÁDY C. gyógyszerertára a „Magyar Királyhoz” Bécs, honnan kívánatra ingyen küldetik az érdekes „Specialbroschür”.

5 kor. beküldése után 6 kis üveg, 4-50 kor. beküldése mellett 3 nagy üveg lesz bérmentve küldve. Képviselet Magyarországon részére:

TÖRÖK JÓZSEF

gyógyszertára Budapest, Király-utca 12.

Óvakodjunk utánzatoktól! A valódi Máriacelli gyomorcseppek fenti védjeggyel és aláírással kell, hogy ellátva legyenek.

Meghívó.

Az „Első torontál-szécsányi takarékpénztár, mint részvénytársaság” 1904. évi január hó 24-én d. u. 3 órakor az intézet helyiségében

XV. rendes közgyűlést

tartja, melyre a t. c. részvényesek ezennel meghívotnak.

Napirend:

1. A közgyűlési elnök, jegyzőkönyv-vezető és két jegyzőkönyvhitelítő választása.
2. Az 1903. évi mérleg, igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések előterjesztése és a felmentvény megadása.
3. Az 1903. évi tiszta nyermény feletti határozathozatal.
4. A jelenléti jegyek értékének megállapítása 1904. évre.
5. Vezérigazgató és nyolc igazgatósági tag választása három évre.
6. Netáni indítványok.

Torontál-Szécsány, 1904. január hó 9-én.
(45—3.3)

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból.

22. §. A közgyűlést azon részvényesek alkotják, kik egy vagy több részvénynek olyan tulajdonosai, kik a közgyűlés előtt legalább 14 nappal a társaság részvénykönyvében bevezetve voltak és részvényeiket szelvényekkel együtt legalább 3 nappal a közgyűlés megtartása előtt az intézetenél letéteményezték.

23. §. A közgyűlés előtt letéteményezett és a letévő nevére szóló részvények minden részvény tulajdonosát egy szavazatra jogosítják, de 10-nél több szavazatot senkinek egyesíthet magában.

Minden részvényes jogosítva van magát meghatalmazott részvényes által képviseltetni.

Nők szavazati jogukat meghatalmazott által gyakorolhatják, gyámság és gondnokság alatt állók, valamint jogszemélyek törvényes, illetve alapszabályszerű képviselőik által azon esetben is, ha ezek nem lennének részvényesek

**Nagybecskereki takaré- és előleg-egylet,
mint részvénytársaság.**

Meghívó.

A t. részvényesek az 1904. évi január hó 30-án délután 3 órakor az intézet saját helyiségében megtartandó

XXIX. évi rendes közgyűlésre

ezenel tisztelettel meghívhatnak.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlési elnök és két jegyzőkönyv-hitelesítő választása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, az 1903. évi zármérleg előterjesztése és a felmentvény megadása.
3. A mérleg megállapítása és a tiszta nyereség feletti határozathozatal.
4. Egy igazgatósági tag választása egy évre.
5. A választmány kiegészítő választása.
6. A felügyelő-bizottság választása 3 évre.
7. Az alapszabályok módosítása.

(69-3.2)

Az igazgatóság.

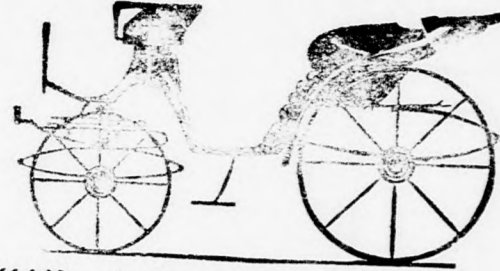
Az zármérleg a közgyűlés előtt 8 nappal a hivatalos órák alatt az intézetben megtekinthető.

Kivonat az alapszabályokból:

20. §. A közgyűlés azon részvényesekből áll, kik vagyonuk szabad kezelésében törvényileg akadályozva nincsenek. Részvényesek, kik e minősítéssel bírnak és a közgyűlésen résztvenni akarnak, tartoznak a közgyűlésre kitűzött napot megelőzőleg legalább három nappal részvényeiket a nem esedékes szelvényekkel az intézet pénztáránál a hivatalos órákban letenni. — E letett részvényekről elismervényt, illetve a közgyűlésen való részvételre jogosító igazolványt kapnak.

22. §. Minden letett részvény egy szavazatra jogosít, de husznál több szavazatot — saját nevében vagy mások képviselésében, tehát együttesen — egy részvényes sem egyesíthet személyében.

Mindennemű kocsikat (hintó, homokfutó, halotti s más egyébűt) készíték a legújabb mód szerint, valamint javítók olcsón és gyorsan, szintűgy j u t á n y o s a n cserélek be öcskát = új ak fejében. =

E szakmába vágó kovács, bogárnar és nyerges munkát szinten elvállalok.

Versenyképesség!

AMEND FERENC kocsigyártó

Nagybecskerek Aradáci-ut. a régi kórházzal szemben

(8-40.4)

Elsőrendű

tűzifa.

Valódi porosz

Kitünő minőségű

szalon kőszén

pírszén (coacs)

a Wildensteinsegen-Richterhof-fele bányákból.

— Legjobb faszén. —

Kaphatók:

KURLÄNDER IMRE

 fakeskedőnél

a Kurländer-udvarban, Gizeila-part 2766. sz. — Telefon 89. sz.

— Továbbá a fatelepen, Korona-utca 585/II. — Telefon 35. sz. —

9-1410

XVIII. zárszámadása a franzfeldi közsegi takarékpénztárnak 1903. évre.

Vagyon.

Mérleg-számla.

Teher.

Vagyon.	Mérleg-számla.	Teher.
Pénztár-számla	19207 69	Tőke
Osztrák-magyar bank pancsovai fiókja	273 18	Tartalékalap
Pesti hazai első takarékpénztár egyesület	17 —	Különleges tartalékalap:
Torontái központi hitelintézet	1000 —	1902. év végén volt
Pancsovai járási utipénztár	20000 —	Szaporodás 1903. évben
931 drb váltó	576344 —	Magy. kir. adóhivatal Pancsova
Betétek más intézeteknél	11000 —	Átmeneti kamatok 1904. évre
		Betét-számla
		Tiszta nyereség
	627841 87	
		40000 —
		43031 08
		7702 47
		481 51
		8183 98
		1140 95
		6158 60
		514467 83
		14859 43
		627841 87

Veszteség- és nyereség-számla.

Adó	1992 —	Átmeneti kamatok 1903. évről	6130 60
Betét kamat	20989 65	Kamat	35280 99
Kamatadó	2098 97	Kamat idegen pénztáraknál levő betétek után	283 33
Visszszámítolási kamat	946 21		
Költségek	808 66		
Tiszta nyereség	14859 43		
	41694 92		
			41694 92

Kelt Franzfelden, 1903. évi december hó 31-én.

Ruppenthal Adám.

Hild Péter.

Friedrich Morgenstern.

Michael Reiser.

Franz Hild.

Ezen zármérleg, veszteség- és nyereség-számla az üzleti könyvekkel összehasonlítottván, a pénztár megfelelően megvizsgáltván, az utóbbi rendben levőnek, a könyvek pedig helyesen a törvény szerint vezetettnek, úgy jelen zármérleg, mint nyereség- és veszteség-számlával megegyezőnek találtatott.

Kelt Franzfelden, 1904. évi január hó 7-én.

A felügyelő-bizottság:

(98-11)

Adam Merkle.

Jakob Rödler.

Carl Hummel.

Andreas Malthaner.

Konrad Jahraus.

Ezen zárszámadás az 1904. évi január hó 16-án tartott rendkívüli képviselőtestületi gyűlésen felolvasatott s mint helyes, egész terjedelmében elfogadtatott.

Kelt Franzfelden, 1904. évi január hó 17-én.

Ruppenthal Adám, jegyző.

Franz Hild, bíró.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.